Συνέντευξη St. Ambroeus FC: Η Ομάδα των Μεταναστών στο Μιλάνο

Συνέντευξη-Εισαγωγικό σημείωμα: Γιώργος Καραθανάσης

Πριν κάποια χρόνια σε ένα κοινωνικό κέντρο, στην εργατική γειτονιά του San Siro στο Μιλάνο, ένας σύντροφος και οπαδός της Inter προσπαθούσε να μας πείσει για τη σπουδαιότητα που είχε σε θεαματικό επίπεδο το εξής: *Η Internazionale, άξια υπερασπίστρια του ονόματός της, κατάφερε χωρίς κανέναν Ιταλό στη σύνθεσή της και με Πορτογάλο προπονητή, να αποδώσει με τέλειο τρόπο την ιταλική ποδοσφαιρική τακτική (catenaccio) και να κερδίσει τα πάντα. Αν δεν είναι αυτό μια γροθιά στο σαγόνι κάθε ρατσιστή, τότε τι είναι;*

Σαν άνθρωποι με παρόμοια πάθη, προσπαθήσαμε να κατανοήσουμε την ουσία του απλοϊκού επιχειρήματός του αλλά δεν μπορέσαμε να του δώσουμε δίκιο. Λίγο καιρό αργότερα στην εισαγωγή ενός βιβλίου, ένας Έλληνας αθλητικογράφος χρησιμοποιεί το ίδιο σχεδόν επιχείρημα για να αποδείξει τη σημασία του εθνικού ποδοσφαίρου. Εν πάση περιπτώσει. Εδώ δεν θα μιλήσουμε για θέαμα αλλά για βίωμα. Θα μιλήσουμε για ανθρώπους που δεν θέλουν μόνο να δουν αλλά κυρίως να παίξουν ποδόσφαιρο. Ανθρώπους που κινούνται στα δικά μας “χωράφια”. Στα ‘’χωράφια’’ της αλληλεγγύης και της συμμετοχής στην απόφαση. Εδώ δεν θα δεις ούτε αστέρες ούτε επιχειρηματίες, όμως δεν σημαίνει πως δεν θα δεις καλούς ποδοσφαιριστές. Εδώ θα δεις ανθρώπους να αγωνίζονται για ζωή. Και εδώ που τα λέμε, έχουν ήδη νικήσει.

Πρόκειται για τη St. Ambroeus FC, την ποδοσφαιρική ομάδα του Μιλάνου που αποτελείται από αιτούντες άσυλο. Γεννήθηκε από τη συγχώνευση κάποιων ομάδων που είχαν δημιουργηθεί κατά καιρούς στα προσφυγικά camps του Μιλάνου και από την αρχή οι άνθρωποι

που συμμετέχουν σ’ αυτό το εγχείρημα προσπαθούν να δείξουν πως δεν πρόκειται απλά για μια πολιτική καμπάνια αλλά για κάτι πιο βαθύ.

Η St. Ambroeus FC έγινε η πρώτη ομάδα που συμμετέχει σε μια επίσημη εθνική κατηγορία, την FIGC (Federazione Italiana Giuoco Calcio), έχοντας πρόσφυγες και μετανάστες στη σύνθεσή της. Οι άνθρωποι που συμμετέχουν, θέλουν να κάνουν ένα βήμα πέρα από τον συμβολισμό, κάτι που επιβεβαιώνεται από την προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε η ομάδα να λειτουργήσει ως μια πραγματική αθλητική ακαδημία. Μια ακαδημία που δεν θα ωχριά μπροστά στις αντίστοιχες των υπολοίπων ομάδων της κατηγορίας. Αποτελείται λοιπόν από 60 άτομα που κατάγονται κυρίως από χώρες της Δυτικής Αφρικής και είναι κατά μέσο όρο 22/23 χρονών. Στόχος είναι να γίνει όσο πιο πολυεθνική μπορεί και να εμπλέξει κι άλλες ηλικίες.

Μια ποδοσφαιρική ομάδα πρέπει να είναι φορέας κάποιων αποκρυσταλλώσεων και συμβολισμών της τοπικότητας στην οποία ανήκει, αν θέλει να ταυτιστεί με την πόλη και την τοπική κοινωνία. Στην ιστορία του ποδοσφαίρου, οι ομάδες που κατάφεραν να συνδέσουν την ύπαρξή τους με την ιστορία και την κοινωνία μια πόλης, είναι εκείνες που χαρακτηρίζονται απ’ όλους, ομάδες-σημαία μιας συγκεκριμένης περιοχής. Άσχετα με τις επιτυχίες ή τις εθνικές κατηγορίες που αγωνίζονται, άσχετα με το αν έχουν αγαπηθεί όσο άλλες.

Σ’ αυτό το μοτίβο κινείται και η St. Ambroeus FC Πρόκειται για μια ομάδα που έχει πάρει το όνομά της από τον Άγιο Αμβρόσιο, πολιούχο του Μιλάνου και τα χρώματά της είναι τα χρώματα της σημαίας της πόλης. Από εδώ και πέρα, όταν ακούμε St. Ambroeus FC, θα σκεφτόμαστε το Μιλάνο και όταν ακούμε Μιλάνο, θα σκεφτόμαστε τη St. Ambroeus FC. Τέλος, το έμβλημά της είναι ένα περιστέρι, πιθανώς ένα σαν εκείνο που έστειλε ο Νόε για να αναζητήσει στεριά, ένα σύμβολο για τους θαλασσοδαρμένους.

Την απάντηση στον Σαλβίνι, τα παιδιά αυτά αποφάσισαν να τη δώσουν μέσω του ποδοσφαίρου, μέσα από τις τέσσερις γραμμές του ασβέστη. Την ώρα που αυτός ο ακροδεξιός καραγκιόζης, έχει εμποδίσει των ελλιμενισμό στην Ιταλία των πλοίων που μεταφέρουν μετανάστες, έχει προχωρήσει σε μια σειρά από φασιστικές δηλώσεις και προωθεί μαζί με άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις την ποινικοποίηση της διάσωσης στη θάλασσα, μια κοινότητα ανθρώπων επιχειρεί να δώσει μια άλλη προοπτική.

Μια προοπτική συνύπαρξης.

Επιχειρούν να χρησιμοποιήσουν δηλαδή τον αθλητισμό ως εργαλείο ένταξης και χειραφέτησης αλλά και ως ένα μέσο για να καταστήσουν ορατό το αίτημά τους για νομική αναγνώριση. **Πρόκειται για μια διαδικασία αποτίναξης της ταυτότητας του πρόσφυγα-μετανάστη, του homo sacer (γυμνού ανθρώπου).** Η ύπαρξη αυτής της κοινότητας αλληλεγγύης, ενταγμένης στον ιστό της πόλης, τους εξασφαλίζει, σε πρώτη φάση, το να μην είναι πλέον τόσο ευάλωτοι και φονεύσιμοι όσο πριν. Την ίδια στιγμή προκύπτει και μια δυνατότητα γι’ αυτούς μέσα από την

ενασχόληση με το ποδόσφαιρο.

Δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά που συμβαίνει κάτι τέτοιο. Η πρώην FC Lampedusa Hamburg[1], νυν FC Lampedusa St. Pauli, υπήρξε ένα αντίστοιχο παράδειγμα που έλαβε αρκετή δημοσιότητα. Πρόκειται για πρόσφυγες από την Αφρική που εργάζονταν για χρόνια στη Λιβύη και αναγκάστηκαν να φύγουν λόγω του εμφυλίου. Ο πρώτος τους σταθμός ήταν τα κέντρα κράτησης της Λαμπεντούζα και στη συνέχεια βρέθηκαν στο Αμβούργο. Ξεκίνησαν να παίζουν ποδόσφαιρο για να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία της πόλης, να διεκδικήσουν το δικαίωμά τους να ζουν και να εργάζονται. Η μια από τις δύο μεγάλες ομάδες της πόλης, η St. Pauli, αγκάλιασε από την αρχή αυτήν την προσπάθεια και τελευταία την ενέταξε στον οργανισμό της.

Εμείς μιλήσαμε με τον Davide Salvadori. Ο Davide είναι μέλος της St. Ambroeus FC, μέλος του αυτοοργανωμένου κοινωνικού κέντρου Lambretta στο Μιλάνο και γενικά είναι αυτό που ονομάζουμε “άνθρωπος των κινημάτων”. Συναντηθήκαμε πρώτη φορά στην Πανευρωπαϊκή Αντιφασιστική Συνάντηση που οργάνωσε το Κοινωνικό Αντιφασιστικό Μέτωπο και το δίκτυο Beyond Europe στο Αυτοδιαχειριζόμενο θέατρο Εμπρός, ενόψει της διαδήλωσης για τα 5 χρόνια από τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα. Πριν λίγες μέρες διαβάσαμε γι’ αυτήν την πολύ ωραία προσπάθεια, ήρθαμε σε επικοινωνία μαζί του και φυσικά πέσαμε στην περίπτωση.

Φυσικά και θα συμμετείχε, φυσικά και θα είχε να μας πει ενδιαφέροντα πράγματα.

Davide καλησπέρα, θέλω να σκιαγραφήσεις για εμάς το δέντρο που κρύβεται πίσω από τον καρπό που ακούει στο όνομα St. Ambroeus FC. Πώς; Πού; Γιατί; Και κυρίως από ποιούς;

Davide: Η ομάδα δημιουργήθηκε από την ένωση των Black Panthers FC και των Corelli Boys. Εγώ για παράδειγμα ήμουν μέλος των Black Panthers FC. Αν θέλουμε όμως να μιλήσουμε για την St. Ambroeus FC, θα πρέπει να κάνουμε μια μικρή αναδρομή και να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή, καθώς πρόκειται για μία

ελαφρώς διαφορετική περίπτωση από εκείνη της Corelli Boys.

Τον Δεκέμβριο του ’15, ως συμμετέχοντες του Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου Lambretta βρεθήκαμε αντιμέτωποι με το ζήτημα της μετανάστευσης, καθώς τότε άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό του Μιλάνου μεγάλες ροές προσφύγων. Σταδιακά, άρχισαν να δημιουργούνται στρατόπεδα προσφύγων γύρω από την πόλη. Αρκετοί από εμάς συμμετείχαμε σε ακτιβισμούς στη Βεντιμίλια, προκειμένου να επιτραπεί η ελεύθερη μετακίνηση στους πρόσφυγες, κυρίως προς τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης.

Έπειτα όμως, ως άτομα που δραστηριοποιούμαστε σε αντιρατσιστικά και αντιφασιστικά κινήματα, έπρεπε να σκεφτούμε τι θα κάνουμε με όσους από αυτούς ήθελαν να παραμείνουν στην Ιταλία. Τα κέντρα κράτησης, στα οποία τοποθετούνται, είναι χώροι κοινωνικών διαχωρισμών, αποκλεισμών και εν γένει μέρη στα οποία τα δικαιώματα και οι υπηρεσίες μένουν σε εκκρεμότητα. Στον αντίποδα, εμείς έχουμε τα **κοινωνικά κέντρα** που είναι χώροι συνάθροισης, απαλλαγμένα από τη λογική του καπιταλισμού.

Έτσι πολύ απλά, το πρώτο πράγμα που κάναμε, ήταν να πάμε έξω από ένα κέντρο κράτησης, να μιλήσουμε με αυτά τα παιδιά, να τους μοιράσουμε φυλλάδια και να τους ενημερώσουμε για τις δραστηριότητες που φιλοξενούμε στο κοινωνικό μας κέντρο: από το γυμναστήριο πυγμαχίας μέχρι τα workshop σχετικά με το hip-hop και τις μουσικές βραδιές, δραστηριότητες στις οποίες θα μπορούσαν να έρθουν δωρεάν.

Εκεί γεννήθηκε κατευθείαν η ιδέα να ιδρύσουμε μια ποδοσφαιρική ομάδα.

Το πάθος για το ποδόσφαιρο ήταν που μας ένωσε. Στην καθημερινή επικοινωνία προκύπτει το πρόβλημα της γλώσσας, αλλά μέσα στο γήπεδο μπορούμε να μιλάμε όλοι μια παγκόσμια γλώσσα, αυτή του ποδοσφαίρου. Αυτό είναι κατά κάποιον τρόπο η ρίζα του εγχειρήματος. Από τότε πολλά έχουν αλλάξει.

Σήμερα υπάρχει πλέον η St. Ambroeus, που προέκυψε από τη συγχώνευση αυτής της εμπειρίας με αυτήν της Corelli Boys, μιας ποδοσφαιρικής ομάδας που δημιουργήθηκε αυθόρμητα σε ένα άλλο κέντρο υποδοχής προσφύγων στο Μιλάνο. Μια προσπάθεια την οποία υποστήριξαν κυρίως οι δάσκαλοι του σχολείου ιταλικών, στο

οποίο πήγαιναν οι νεαροί πρόσφυγες. Η συγχώνευση έγινε καθώς και οι δύο ομάδες έπαιζαν στο ίδιο πρωτάθλημα, στο ερασιτεχνικό πρωτάθλημα του Μιλάνου. Σκοπός μας ήταν να κάνουμε το βήμα παραπέρα και να εμφανιστούμε για πρώτη φορά στη **FIGC,** το επίσημο πρωτάθλημα. Η ιδέα δεν ήταν να δημιουργήσουμε απλά μια ποδοσφαιρική ομάδα, αλλά μία **πραγματική ακαδημία ποδοσφαίρου.**

Από εκεί και πέρα, μια άλλη βαθιά αλλαγή είναι το γεγονός ότι μπορεί οι δύο αυτές ομάδες να δημιουργήθηκαν από αιτούντες άσυλο, όμως τώρα ο Kalilou Koteh, πρώην αρχηγός των Black Panthers FC και νυν πρόεδρος της St. Ambroeus, έχει αρχίσει να ενώνει ανθρώπους από διαφορετικές εθνικότητες, όχι μόνο Αφρικανούς, αλλά και Ιταλούς, Ρομά, Αιγύπτιους και Μαροκινούς. Βλέπουμε, έτσι, τη μετάβαση από μια προσφυγική ομάδα σε μια ομάδα με σαφώς προσφυγική βάση αλλά και 100% πολυεθνική.

Τι γίνεται με όσους δεν έχουν ακόμη χαρτιά; Μπορούν να παίξουν στο επίσημο πρωτάθλημα;

D: Στο επίσημο πρωτάθλημα δεν μπορούν να παίξουν όσοι δεν έχουν χαρτιά. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που αγωνιζόμαστε ώστε ο καθένας στην Ιταλία να μπορεί να αποκτήσει χαρτιά. Είμαστε μέρος του δικτύου *“Nessuna persona è illegale”* (Κανείς δεν είναι παράνομος), ένα δίκτυο πολιτών ενάντια στους μεταναστευτικούς νόμους και ενάντια στο άνοιγμα του CPR στο Μιλάνο, των φυλακών για τις απελάσεις προσφύγων. Από αθλητική σκοπιά, οι προπονήσεις μας είναι ανοιχτές για όλους. Όσοι δεν μπορούν να παίξουν στην πρώτη ομάδα, έχουν τη δυνατότητα να παίξουν στο δημοφιλές πρωτάθλημα των κοινωνικών κέντρων ή στα φιλικά παιχνίδια.

Έχουμε διαβάσει για ποδοσφαιρικές ομάδες προσφύγων που λειτουργούν ως καθρέπτης κάποιων ΜΚΟ, μια παρόμοια προσπάθεια υπάρχει και στην Ελλάδα[2]. Σε ποια σημεία πιστεύετε ότι διαφέρετε από κάτι τέτοιο και πώς καταφέρνετε να ανταποκριθείτε στις ανάγκες ενός τόσο μεγάλου εγχειρήματος;

D: Στην Ιταλία η κατάσταση είναι κάπως διαφορετική και στο Μιλάνο είμαστε οι μοναδικοί που έχουμε ακολουθήσει ένα τέτοιο μονοπάτι. Στην υπόλοιπη Ιταλία η μοναδική ομάδα που μοιάζει κάπως με τη δική μας, είναι η **Afro-Napoli United**, μια προσπάθεια που ξεκίνησε από συντρόφους και κοινωνικά κέντρα. Δεν έχουμε υπόψιν μας ομάδες που να έχουν δημιουργηθεί από ΜΚΟ ή να χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν κάποιος ξέρει πώς να πάρουμε χρήματα από τον Soros, θα παρακαλούσαμε να μας το πει! Σύμφωνα με τον Salvini και τους διάφορους ιθύνοντες, όλοι χρηματοδοτούμαστε από αυτόν.

Στα σοβαρά τώρα, εξασφαλίζουμε τη χρηματοδότησή μας από μια εκστρατεία crowdfunding στο διαδίκτυο, όπου χάρη σε 150 δωρητές έχουμε φτάσει το πλαφόν των 10.000 ευρώ. Να προσθέσουμε σε αυτά και δύο ακόμα «χορηγούς», που στην πραγματικότητα δεν είναι χορηγοί. Ο ένας είναι το Rob De Matt, ένα εστιατόριο-μπιστρό που ιδρύθηκε από συντρόφους και μας φιλοξενεί για δείπνα και εκδηλώσεις αυτο-χρηματοδότησης και ο δεύτερος είναι το Milano in Movimento, ένα δημοσιογραφικό κέντρο του Μιλάνου που αντιπροσωπεύει ένα δίκτυο από διάφορα κοινωνικά κέντρα και φοιτητικές συλλογικότητες.

Όπως κάθε ποδοσφαιρική ομάδα έχουμε τυπικά έναν πρόεδρο, η υπογραφή του οποίου είναι απαραίτητη για ορισμένες επίσημες λειτουργίες. Υπάρχει επίσης και ένα σύνολο δέκα ανθρώπων που ασχολείται με όλα τα ζητήματα που απασχολούν την ομάδα. **Οι αποφάσεις λαμβάνονται στη γενική συνέλευση με οριζόντιο τρόπο.** Αυτό σημαίνει ότι από το χρώμα των κορδονιών μέχρι το τι θα γράφουν τα πανό, έχουμε έρθει πολλές φορές σε αντιπαράθεση. Αγαπιόμαστε όμως.

Όσον αφορά την κατανομή των καθηκόντων, αναλαμβάνουμε διαφορετικούς ρόλους ανάλογα με τα χαρακτηριστικά μας. Για παράδειγμα, η δική μου δουλειά είναι η επικοινωνία. Ασχολούμαι με τα κοινωνικά δίκτυα και γράφω τα δελτία τύπου. Ο Jules Cesar και ο Luis Patino, που ήταν επαγγελματίες ποδοσφαιριστές στο παρελθόν, ασχολούνται με το τεχνικό κομμάτι, ο Kalilou φροντίζει ώστε όλα να συντονίζονται όπως πρέπει, ο Tommaso με τα γραφιστικά, η Roberta με τις φωτογραφίες και ούτω καθεξής. Ο καθένας έχει τον ρόλο του, αλλά οι σημαντικές αποφάσεις λαμβάνονται σε συναντήσεις.

Είδαμε τη St. Pauli να βοηθά, με κάθε τρόπο, την FC Lampedusa Hamburg. Περιμένετε κάποια παρόμοια κίνηση από τις δύο υπερ-ομάδες του Μιλάνου, τη Milan και την Inter; Οι οργανωμένοι οπαδοί των δύο κολοσσών, είναι γνωστό, ότι έχουν έναν σκληρό πυρήνα που δεν συμμερίζεται και πολύ τις αξίες του αντιρατσισμού και του αντιφασισμού. Πιστεύεις ότι υπάρχει περίπτωση να βρεθείτε αντιμέτωποι με φασιστικές απειλές;

D: Θεωρώ πως η St. Pauli και οι μεγάλες ομάδες του Μιλάνου είναι εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις. Η St. Pauli είναι μια αριστερή ομάδα, η εταιρία είναι πολιτικά στρατευμένη. Βέβαια, με βάση την οικονομική μας κατάσταση δεν θα μας πείραζε κάποιο δώρο από την Inter ή τη Milan. Σε κάθε περίπτωση, η έκκληση μας στον George Soros να μας κάνει μια δωρεά είναι πάντα σε ισχύ. Στις περισσότερες κούρβες των ομάδων της Serie A οι πολιτικοποιημένοι οπαδοί τοποθετούνται στη Δεξιά. Στο πρωτάθλημα που συμμετέχουμε, είμαστε η μόνη ομάδα που έχει οργανωμένους οπαδούς με πολιτική τοποθέτηση (ultras). Αν

κάποιοι φασίστες οπαδοί άλλων ομάδων θελήσουν να έρθουν να μας ενοχλήσουν, τους περιμένουμε με ανοιχτές αγκάλες. Μέχρι στιγμής πάντως οι ομάδες που αντιμετωπίσαμε, μας έδωσαν συγχαρητήρια για το όμορφο έργο. Μια φορά μόνο συνέβη να γίνουμε αποδέκτες ρατσιστικών προσβολών μέσα στο γήπεδο και δεν είχαμε καλό τέλος. Εκνευριζόμαστε εύκολα.

Για το τέλος, θα θέλαμε συνοπτικά δύο λόγια για την κατάσταση στην ιταλική κοινωνία. Πιστεύεις ότι αυτός ο λαϊκίστικος τρόπος άσκησης πολιτικής από τον Σαλβίνι είναι ικανός να δημιουργήσει ένα κλίμα μίσους -αν δεν το έχει κάνει ήδη- και να οδηγήσει σε επιθέσεις εις βάρος μεταναστών;

D: Κοίτα, όσον αφορά το μεταναστευτικό, ο Σαλβίνι δεν είναι το μοναδικό πρόβλημα. Μια σειρά από νόμους της τελευταίας εικοσαετίας, που προωθήθηκαν τόσο από τη Δεξιά, όσο και από την Αριστερά έχουν δημιουργήσει ανθρώπους χωρίς χαρτιά και δικαιώματα, που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν τη διαβίωσή τους. Ο πρώτος νόμος προς αυτή την κατεύθυνση ήταν ο νόμος Turco-Napolitano του 1998, που ήταν προϊόν της Κεντροαριστεράς. Έπειτα ο νόμος Bossi Fini του 2001, προϊόν της Δεξιάς, όπως και το διάταγμα Minniti-Orlando της πρώην κυβέρνησης της Κεντροαριστεράς. Τώρα έχουμε το διάταγμα Σαλβίνι πάλι από μια κυβέρνηση της Δεξιάς.

Όλοι αυτοί οι νόμοι κατασκευάστηκαν σε μια συνέχεια και οδήγησαν σε μια σταδιακή αναστολή του καθεστώτος δικαιωμάτων για τους μετανάστες. Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Λιβύη τα άνοιξε το δημοκρατικό κόμμα, όχι ο Σαλβίνι. Σε κάθε περίπτωση ο Σαλβίνι είναι ένας μαλάκας και η Ιταλία κάνει ένα ακόμη βήμα προς τον φασισμό κάθε μέρα. Η ρατσιστική ρητορική του Σαλβίνι και των συνεργατών του έχει σίγουρα διογκώσει το κλίμα μίσους. Η αύξηση των επιθέσεων κατά μεταναστών είναι αποτέλεσμα μιας χρόνιας προπαγάνδας μίσους, στην οποία οι εφημερίδες, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και άλλοι προσέφεραν πολύ σημαντικές υπηρεσίες.

Σημειώσεις:

[1] Humba!, ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΝΟΗΜΑ ΤΩΝ ΣΠΟΡ,ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΠΑΔΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ,ΤΕΥΧΟΣ 19

[2] Αναφερόμαστε στην *Αθλητική Ελπίδα Προσφύγων* που φτιάχτηκε και χρηματοδοτείται από τη ΜΚΟ *Οργάνωση Γη*, του Πέτρου Κόκκαλη.

